

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Сучасні тенденції розвитку суспільства, стрімкі зміни у соціумі, що приводять до усвідомлення оцінних суджень стосовно того, як діти мають розвиватися, виховуватися, навчатися, спонукають до соціальних взаємодій. Дорослі мають розуміти, що діти нового покоління, які живуть в епоху техногенних революцій, повинні знати і вміти значно більше, аніж їх однолітки 15–20 років тому. Проте діти завжди однакові у своїх бажаннях і намірах. Вони намагаються дізнатись про навколишній світ з різних джерел інформації, «відкрити двері» до незвіданих ними країн – Знань, Спілкування, Дружби, хочуть бути почутими і побаченими, розширювати світогляд за допомогою перетворень зовнішнього предметного середовища, яке забезпечує їх самостійною і спільною діяльністю, враховуючи побажання, нахили, інтереси.

Тому в сучасних освітніх системах реалізація компетентнісного підходу в дошкільній освіті розглядається як актуальна і необхідна. Аналізуючи поняття «компетентнісний підхід в дошкільній освіті», віднаходимо ключові компетентності у Державному стандарті дошкільної освіти: «компетентність як результат дошкільної освіти та особистісне надбання відображає систему взаємопов'язаних компонентів фізичного, психічного, соціального, духовного розвитку особистості дитини: емоційно-ціннісного ставлення: сформованості знань, здатності та навичок до активного, творчого впровадження набутого досвіду, тобто регуляції досягнень, поведінки, діяльності» [1].

Метою введення у практику роботи дошкільних закладів освіти нового, адекватного часові змісту дошкільної освіти в

умовах ринкових відносин, є побудова інтегрованого педагогічного процесу. В основу реалізації компетентнісного підходу у дошкільній освіті покладені *соціальна, інформаційно-пізнавальна, діяльнісна, здоров'язбережувальна, культурологічна, природозбережна* компетенції. Ключовими для дошкільників є рухова і здоров'язбережувальна активність, особистісна, предметно-практична, технологічна, сенсорно-пізнавальна, логіко-математична, дослідницька, природничо-екологічна, комунікативно-мовленева, художньо-творча, ігрова, мистецько-творча діяльність [2].

Так званою «формулою відбору» змісту дошкільної освіти на основі компетентнісного підходу є формування компетентної (знаю, вмю) і активної (хочу) дитячої особистості. Під компетентністю будемо розуміти формування у дошкільника, адекватних його віку, системи знань, вмінь, досвіду; розвиток позитивних, ціннісно-змістових стосунків, бажань і готовності реалізувати їх у своїй життєдіяльності [3].

Доволі часто діти дошкільного віку намагаються діяти всупереч будь-чому і будь-кому. Тому компетентність слід розглядати як здатність самостійного прийняття рішення і діяти відповідно до засвоєння досвіду, норм поведінки, культури спілкування тощо.

Зважаючи на зміст дошкільної освіти, треба відмовитись від хибного уявлення, що вікові особливості дитини залежать від внутрішніх процесів виховання та навчання, випереджаючи розвиток. Пріоритет при цьому надається вихованню, яке виокремлюють як складову педагогічної діяльності.

Але саме розвиток усіх сторін особистості дитини розглядається як процес і результат освітньо-виховних впливів, що оптимізуються та коригують природну динаміку особистості. Важливою у цьому процесі виступає діяльність вихователя, який здатний ставити і розв'язувати принципово нові завдання з удосконалення освітньої, виховної, розвивальної, здоров'язбережувальної роботи. Вихователь закладу дошкільної освіти повинен переосмислити шляхи розв'язання традиційних задач, виходячи з умов, ситуації, мети, що стоїть перед ним. Він має безпосередньо керувати якістю роботи з дітьми, зробити навчальні заняття

привабливими, за допомогою інтерактивних технологій перейти від пояснювально-ілюстрованого способу навчання до діяльнісного, за умови якого дитина стає активним суб'єктом, а не пасивним об'єктом педагогічного впливу. Це сприяє усвідомленому засвоєнню знань, формуванню вмінь та навичок, які дитина буде використовувати у початковій школі.

Важливою у цьому процесі виступає підготовка кваліфікаційних спеціалістів – вихователів закладів дошкільної освіти. Як зазначав К.Д. Ушинський «Хоч які, здавалося б. великі вимоги, що їх ми ставимо перед вихователем, але ці вимоги цілком відповідають величчю й важливості самої справи» [4, с. 6]. На ці похвальні слова цілком заслуговують вихователі ЗДО.

Побудований на основі компетентнісного підходу, освітній процес закладу вищої освіти сприяє формуванню у студента залежності між знаннями й вміннями, бажанню реалізувати ці знання на практиці. Використання компетентнісного підходу до організації освітнього процесу вимагає змін у методичному керівництві студентами, способів набуття ними знань; характеру самостійної діяльності майбутніх вихователів; результатів навчання; ставлення самих студентів до здобуття знань. Усвідомлення майбутніми вихователями значущості своєї професії – вже є запорукою успіху у подальшому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) URL: <https://osvita.city/osvita/doskilna-osvita/bazovij-komponent-doskilnoi-osviti>
2. Бібік Н.М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування. Київ : Видавництво «К.І.С.». 2004. С. 47–53.
3. Семенюк Р.Ф. Портрет сучасного вихователя: вимоги змінюються UR: <http://leleka.rv.ua/portret-suchasnogo-vyhovatelya-zminylysyayymogy.html>
4. Цицюра Є. Особистість учителя у висловлюваннях представників вітчизняної та зарубіжної педагогіки, діячів науки і культури : методичний посібник. Рівне : Рівненський державний гуманітарний університет, 2019. 19 с.